

December 2020

Granskning av kommunstyrelsens styrning av sektor stöd och omsorg

Valdemarsviks kommun

Innehåll

1.	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	2
2.	Inledning	4
2.1	Bakgrund.....	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Ansvarig nämnd	4
2.4	Genomförande.....	4
2.5	Revisionskriterier	5
3.	Utgångspunkter som styr arbetet	6
3.1	Fullmäktiges styrprinciper	6
3.2	Organisation och ansvarsfördelning i korthet.....	6
4.	Underlag till grund för antaganden om volym- och priser.....	7
4.1	Tidigare års budget och befolkningsprognos sätter ramarna för arbetet.....	7
4.1.2	Kommentar	9
4.2	Nyckeltal och jämförelser per verksamhetsområde	9
4.2.2	Tomma platser har stor påverkan på kostnader för äldreomsorgen.....	9
4.2.3	Det finns svårigheter i att följa statistiken för stöd vid funktionsnedsättning	10
4.2.4	Variationer i intäkter och bemanningssvårigheter noteras för IFO.....	11
4.2.5	Hälso- och sjukvård har numera en fulltalig bemanning	13
4.2.6	Övriga målsättningar och intern kontroll	13
4.2.7	Kommentar	14
5.	Åtgärdsarbetet har intensifierats under 2019–2020	15
5.1	Pågående uppdrag med bäring på 2021.....	17
5.2	Kommentar	17
6.	Bemanningsstrategier och kompetensförsörjning	18
6.1	Insatser på området sker främst lokalt	18
6.2	Bemanningsstrategier och insatser	19
6.3	Kommentar	20
7.	Svar på revisionsfrågor.....	21
8.	Bilaga 1 Källförteckning	22
9.	Bilaga 2 Protokollgenomgång 2020.....	23
10.	Bilaga 3 Organisationskarta sektor stöd- och omsorg.....	26

1. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Valdemarsviks kommun granskat om kommunstyrelsen har säkerställt en styrning som skapar förutsättningar för en ekonomi i balans.

Det är vår sammantagna bedömning att styrelsen till viss del har vidtagit adekvata åtgärder för en ekonomi i balans. Vi grundar vår bedömning på det finns upparbetade rutiner och dialoger inom ramen för de månatliga uppföljningarna. Dessa omfattar mål, ekonomi och internkontroll, arbetsstrukturerna bedöms därför vara goda.

Vi noterar att insatser har skett på flera nivåer i organisationen och att det finns enhetsöverskridande insatser rörande schemaplanering i syfte att klara bemanningen, vilket är positivt. Vi har dock noterat ett par utvecklingsområden rörande åtgärder för en ekonomi i balans, i huvudsak inom områdena verksamhetsmätt, intern kontroll och kompetensförsörjning.

Arbetet med åtgärdsplan utifrån den genomlysning som skett har fortlöpt och följts upp löpande av kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott. Uppföljning har skett per tertial och enligt uppdrag till styrelsen. Vid flera månatliga uppföljningar noteras dock avvikelser mot budget, till dessa knyts inte nya beloppsatta åtgärder. Det bedömer vi vara en brist i styrningen. En del i utvecklingen av detta anser vi vara det arbete som kvarstår rörande verksamhetsmätt för uppföljning. Det är av särskild vikt att det skyndsamt tas fram verksamhetskritiska nyckeltal för att bygga upp en analys av kostnadsdrivande nyckeltal och kostnadsutvecklingar i relation till jämförbara kommuner, genom att exempelvis fastställa mål i syfte att följa och minska kostnaderna. Vi noterar att det pågår ett uppdrag med bäring på kostnadsutveckling för LSS och IFO, vilket är positivt.

På sikt bör de analyser som görs få en större roll i budgetprocessen för en ökad träffsäkerhet. En tydligare jämförelse och kostnadsöversikt hade möjliggjort planeringsförutsättningar i högre grad. Det finns en risk att förvaltningen uppfattar det i praktiken som en ouppnåbar budget vilket försvagar budgetens styrkraft. Vid granskningstillfället sker jämförelser med föregående år, men det är svårt att urskilja exempelvis kostnad för inhyrd personal i relation till kostnader för en fulltalig bemanning. Då flera verksamheter har haft betydande svårigheter med kompetensförsörjningen bedömer vi att det är fördelaktigt om dessa kostnader knyter an till tydliga mål i syfte att minska kostnaderna. Hyrkostnader bör fortsatt tydliggöras i budgeten.

Det finns inte någon dokumenterad riskanalys som underlag för internkontrollplan 2020. Det är därför svårt att följa huruvida vidtagna kontroller och upprättade rutiner bidragit till att minska risker eller om det är verksamhetens mest kritiska risker som ingår. Särskilt då 41 av 49 kontrollmoment saknat avvikelser för 2019. Vidtagna kontrollmoment bör syfta till att möta och minska identifierad risk. Vid avvikelser bör åtgärd framgå, risk och kontrollmomentet bör skärpas eller omvärderas.

Utmaningar med kompetensförsörjningen behöver tydliggöras. Det finns inte en samlad plan eller strategisk riktning för kompetensförsörjningen trots att det identifierats som en utmaning för samtliga områden. Kommunens kompetensförsörjningsstrategi bör brytas ner på medarbetarnivå och följas upp kontinuerligt för att skapa en delaktighet på flera nivåer. Därutöver har flera kompetensutvecklingsinsatser fått stå tillbaka på grund av det rådande läget som pandemin innebär, men även till följd av en ansträngd ekonomi enligt genomlysning och årsredovisning 2019.

Med ovanstående i beaktning rekommenderas kommunstyrelsen:

- Säkerställa att löpande jämförelser görs med andra jämförbara kommuner i syfte att skapa effektiv styrning. En tydligare jämförelse och kostnadsöversikt möjliggör bättre analyser och planeringsförutsättningar för att stärka budgetens styrkraft.

- Tydliggör ställningstaganden, analyser och åtgärdsförslag utifrån avvikelser från mål och ekonomi. Relevanta åtgärder bör beslutas med tidsatta och beloppsatta aktiviteter vid prognosticerad avvikelse.
- Genomför och omvärdera riskanalys och de åtgärder som vidtas löpande för att säkerställa att relevanta och aktuella risker omhändertas. Vid avvikelser ska åtgärder framgå. Inom ramen för intern kontroll har aktuella kontroller för 2019 till stor del bedömts utan avvikelser. Risker bör rimligtvis ha minskat respektive ökat för några områden vilket kräver andra insatser/kontroller.
- Tydliggör det strategiska arbetet rörande kompetensförsörjning för sektorn och säkerställ en delaktighet i arbetet av chefer på flera nivåer. Givet de kompetensutmaningar som noterats bör orsaker till personalomsättningen analyseras och dokumenteras.
- Upprätta, uppdatera och besluta om dokumenten som anges som bilaga till styrmodellen för att skapa en följsamhet mellan dokument, aktuella tidplaner och ansvarsområden. Däribland dokumentet "Chefsuppdrag i Valdemarsvik".

2. Inledning

2.1 Bakgrund

I Valdemarsviks kommun ansvarar sektor stöd och omsorg för service till kommuninvånare inom hälso- och sjukvård, äldreomsorg och stöd vid funktionsnedsättning. Ansvaret omfattar också myndighetsutövning, vård och behandling av barn och vuxna samt försörjningsstöd och förebyggande verksamhet. Vid delårsbokslutet 2019 prognosticerar sektorn ett underskott på - 6,1 mnkr. För verksamheterna hälso- och sjukvård, äldreomsorg och stöd vid funktionsnedsättning var personalkostnader den främsta orsaken till underskottet. Samtidigt beräknas andelen äldre i befolkningen stiga fram till år 2023 vilket innebär att kommunen behöver räkna med ökade behov av hemtjänst, hemsjukvård och platser för personer med demenssjukdom.

I kommunens Mål och Budget för 2020 framgår svårigheter i att behålla handläggare inom individ- och familjeomsorgen samt legitimerad personal inom hälso- och sjukvården. Därutöver är implementeringen av heltid som norm en utmaning och innebär ett särskilt fokus på planering och samordning av resurser.

Under 2019 har revisionen träffat representanter för verksamheten som uppger att en stor utmaning är möjligheterna att rekrytera nya medarbetare till sektorns verksamheter. Vid den medarbetarundersökning som genomfördes i hela kommunen för 2018 är sektor stöd och omsorg den verksamhet som noterar lägst totalindex, vilken omfattar delområdena motivation, styrning och ledarskap. Identifierade utmaningar rör både ekonomiska och personella resurser.

Mot bakgrund av ovanstående har kommunens revisorer valt att rikta en av de fördjupade granskningarna mot kommunstyrelsens styrning för att uppnå ekonomisk balans och säkra personella resurser inom sektor stöd och omsorg.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet är att ge revisorerna underlag för att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt en styrning som skapar förutsättningar för en ekonomi i balans.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- Finns väl dokumenterade underlag till budgeten för väsentliga områden med antaganden om volymer och priser?
- Har chefer på olika nivåer uppdaterad och tillgänglig information och stöd för att följa och analysera kostnadsutvecklingen?
- Gör kommunstyrelsen via utskottet tillräckliga analyser av avvikelser som säkerställer att relevanta åtgärder vidtas och är tillräckliga?
- Görs tillräckliga analyser av personalomsättning, arbetsförhållanden m.m. och vidtas i så fall åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjningen?

2.3 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsen.

2.4 Genomförande

Granskningen har genomförts som en intervju- och dokumentstudie. Intervjuer har skett med ordförande för kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskott, sektorschef, kvalitets- och utvecklingsstrateg, ekonomer samt sex enhetschefer. Dessa framgår av bilaga 1.

Samtliga intervjupersoner har fått möjlighet att sakgranska rapporten, för att säkerställa att den bygger på korrekta uppgifter och uttalanden. Slutsatserna och bedömningarna ansvarar EY för.

2.5 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för denna granskning är kommunallagens 6 kap. 6 § som fastställer nämndernas ansvar för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen ska även tillse att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Revisionskriterier är även fullmäktiges fastställda Mål och budget 2020, samt andra av fullmäktige antagna relevanta riktlinjer vilka återges löpande i rapporten.

3. Utgångspunkter som styr arbetet

3.1 Fullmäktiges styrprinciper

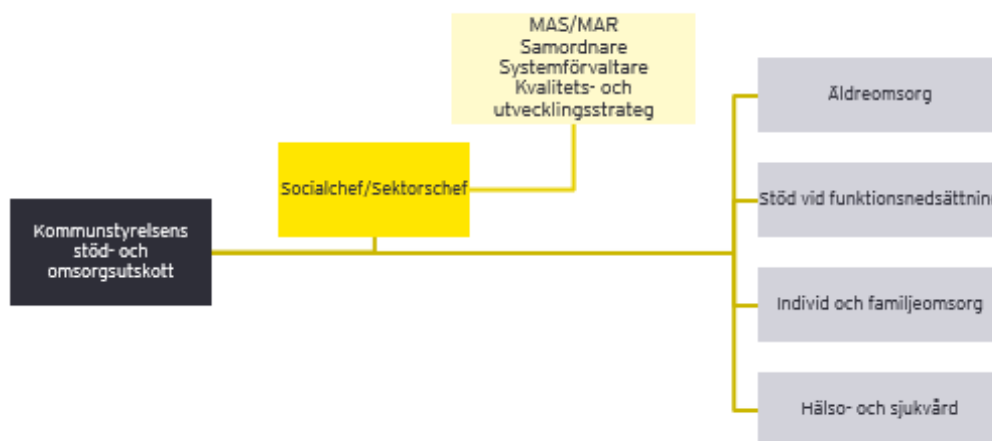
I kommunens styrmodell fastställer kommunfullmäktige att det krävs ett systematiskt utvecklingsarbete och att resurser och kompetens tas tillvara i syfte att uppnå mål och vision. Tidplan och regler för uppföljning framgår däri, därutöver finns det särskilda regler för ekonomistyrningen som fastställer ansvarsfördelningen.

3.2 Organisation och ansvarsfördelning i korthet

Kommunstyrelsen ansvarar för att följa utvecklingen och regelbundet följa upp att budgetramar hålls samt att mål och åtaganden utvecklas i enlighet med Mål och budget.

Styrelsen är ansvarig för sektorns verksamhetsområden. För beredning och verkställighet ansvarar stöd- och omsorgsutskottet. Utskottet ska bevaka kommunens mål och riktlinjer för verksamheten och ekonomin, samt ta de initiativ till förändring som utskottet finner önskvärda och nödvändiga. Den skyldigheten tydliggörs även i kommunens regler för ekonomistyrning. Ordförande tydliggör att samtliga beslut fattas av kommunstyrelsen, men att utskottet bereder uppdragen och lämnar särskilda uppdrag till sektorn med anledning av eventuella avvikelser.

Organisationskartan nedan är en förenkling av sektorns organisationskarta per den 1 september 2020 (se bilaga 2).¹

Organisationskarta: Förenklad utifrån verksamhetsområden (2020-09-01)

Sektorn har totalt nio enhetschefer, med respektive ansvar för 3–5 enheter. En av de enhetschefer som arbetar inom äldreomsorgen ansvarar även för korttids- och centralt boende, för denne finns en biträdande enhetschef.

¹ **Äldreomsorgen:** vård- och omsorgsboende, korttid, hemtjänst, närståendestöd och dagverksamhet för personer med demenssjukdom. **Stöd vid funktionsnedsättning:** Bostad med särskild service, boendestöd, daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidstillsyn, personlig assistans, kontaktperson, ledsagar- och avlösarservice. **Individ och familjeomsorg:** Barn och ungdom, familjerätt, familjehem, vuxen och missbruk, ekonomiskt bistånd, råd och stöd, familjecentral, social samverkansgrupp och biståndshandläggning SOL/LSS. **Hälso- och sjukvård:** hemsjukvård och rehabilitering i ordinärt boende, hälso- och sjukvård i vård- och omsorgsboende och bostad med särskild service samt dagverksamhet och daglig verksamhet, PAH-uppdrag (Primärvårdsansluten hemsjukvård).

4. Underlag till grund för antaganden om volym- och priser

4.1 Tidigare års budget och befolkningsprognos sätter ramarna för arbetet

Under 2019 minskade folkmängden i Valdemarsviks kommun med 83 personer, från 7 956 till 7 873 invånare. För prognosperioden 2019 - 2029 beräknas folkmängden minska med totalt cirka 580 invånare (ca 57 personer per år). Samtidigt ökar andelen äldre, i likhet med riket i övrigt, vilket ställer stora krav på verksamhetens planering för framtida resurser.

Även om befolkningsprognosen beaktas i planeringsarbetet är det tidigare års budget, men inte utfall, som utgör utgångspunkten.²

ÅR	Budget	Intäkter	Kostnader	Utfall	Avvikelse
2017	191,6	69,2	271,8	202,7	-11,1
2018	200,9	59,2	264,9	205,3	-4,4
2019	217,9	48,2	276,7	228,5	-10,6
2020	222,8	29,3	21,1	Ej tillämpligt	(- 7,7 enligt prognos vid delår)

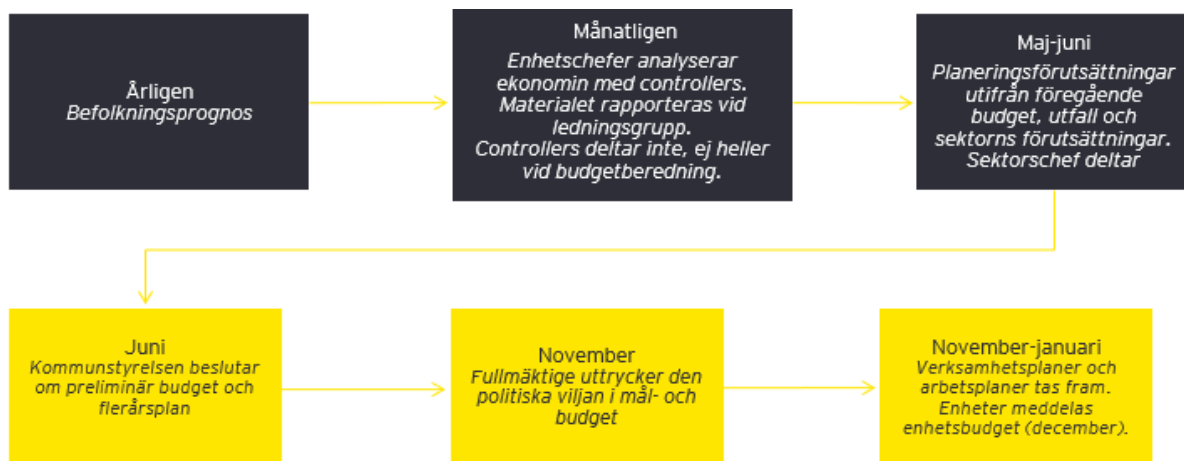
Tabell: Kostnadsutveckling 2017–2020 i mkr, avrundat till en decimal.

Kostnadsökningen har varit avsevärt större än budgetökningen och därtill har intäkterna minskat. Kostnaderna ökade med 12 mkr mellan 2018–2019 parallellt med att intäkterna minskade med 11 mkr. Det beskrivs bland annat bero på minskade bidrag och ökade kostnader för inhyrd personal samt ökade personalkostnader i och med ökade volymer inom demensvård, hemtjänsttimmar, LSS-stöd och hemsjukvård. Nyckeltalsuppföljning och jämförelser med fokus på 2020 presenteras samlat under avsnitt 4.2.

Prognosticerad avvikelse vid delårsbokslutet augusti 2020 utgörs till stor del av extrakostnader kopplade till Covid-19. I november redovisar sektorn ett underskott om -4,7 mnkr samt merkostnader för Covid -19 uppgående till 8,5 mnkr. Ett centralt antagande om att kommunen erhåller 5,3 mnkr i kostnadstäckning från Socialstyrelsen justerar sektorns prognos till en positiv avvikelse för helåret. Enligt utskottets ordförande kommer kostnader för Covid-19 inte att fördelas utifrån ansökan, utan kommer fördelas procentuellt mellan sektorerna, vilket sannolikt riskerar att försämra helårsprognosen.

Regler för ekonomistyrning har inte reviderats sedan den nya styrmodellen infördes, varför tidplanen för planeringsarbetet inte överensstämmer med den som framgår av styrmodellen. I processkartan nedan framgår tidplan och moment utifrån EYs samlade tolkning av underlag och intervjuades beskrivningar.

² Kommunen utgår från SKRs cirkulär rörande självkostnadshyra för respektive enhet. Det vill säga att hyran beräknas på drift, fastighetsskötsel, administrativa avgifter i form av fastighetsförvaltning och kapitalkostnader.

Processkarta: EYs tolkning av planeringsarbetet

Två centralt anställda ekonomer bistår enhetscheferna i arbetet. Sedan 2020 arbetar en av ekonomerna särskilt med IFO. Krav på rutiner, mallar och verktyg för uppföljning tydliggörs av regler för ekonomistyrning. Att ekonomiavdelningen ska ge stöd och analys i den ekonomiska uppföljningen framgår av kommunens dokument "chefsuppdrag i Valdemarsvik". Ekonomer ska även stötta sektorernas ledningsgrupper. Vi kan av protokollgenomgång inte se att kommunstyrelsen har beslutat om dokumentet, enbart att informationen godkänts av kommunstyrelsens arbetsutskott i februari 2020.

Enhetschefer har tillgång till realtidsdata och rapporterar direkt i rapporterings- och ekonomisystemet (Visma). Mallar för uppföljning finns att tillgå i verksamhetsstödet Stratsys. För varje verksamhet inom sektorn fördelas budget per ansvarsområde. Tillsammans med ekonomer upprättar enhetschefer sin internbudget, för denna ingår tidigare års utfall vid kostnadsberäkning.

Utbildningsinsatser har genomförts och sektorns samordnare och de ekonomer som arbetar mot sektorn har bistått enhetscheferna i verksamhetsstöd och system. Stratsys beskrivs fungera bra, men det finns moduler för jämförelserapporter som kan vara bra i den lokala planeringen, men som inte nyttjas fullt ut. Likaså använder enhetscheferna möjligheten att löpande följa upp i ekonomisystemet i olika hög grad. Alla enhetschefer har inte prioriterat möjligheten att delta i de utbildningsinsatser som har anordnats.

Månatliga uppföljningsmöten sker mellan ekonomer och enhetschefer. Ekonomer bistår med underlag från redovisningssystem och enhetschefer bistår med övrigt underlag såsom listor på eventuella nyanställda och aktuell statistik. Gemensamt bedömer de kostnads- och intäktsutvecklingen. Särskilda mål och jämförelser med jämförbara kommuner används inte. Uppföljning sker av exempelvis ökning av antal larm och placeringar samt jämförelser utifrån utfall för föregående år och samma period (se protokollgenomgång i bilaga 2). Månadsrapporter tas fram för samtliga enheter ner på avdelningsnivå. Där framgår även löpande uppföljning utifrån fullmäktiges och styrelsens målsättningar och internkontrollplan.

Efter genomfört uppföljningsmöte med ekonom deltar enhetschefer vid ledningsmöten för sektorn där ekonomi och eventuella uppdrag går igenom. Sektorschef rapporterar sedan månatligen till utskottet, där en ekonom deltar.

Enligt styrmodellen ska den ekonomiska styrningen vara decentraliserad. Ansvar och befogenheter ska ligga så långt ut i organisationen som möjligt. Vilket stöd som controllers ska ge beskrivs i regler för ekonomistyrning. Vi noterar att controllers i vissa fall genomför moment som enligt reglerna åligger cheferna.

Av intervjuade tydliggörs att ekonomer bidrar med månatliga avstämningar på enhetsnivå, därigenom med såväl analyser som anpassade rapporter. Att ansvaret för ekonomin åligger

enhetschefer klargörs genom att ekonomer inte deltar vid ledningsmöten eller budgetberedning. Samverkan mellan enhetschefer och ekonomer beskrivs av samtliga vara såväl nödvändig som god.

4.1.2 Kommentar

Då dokumentet "Chefsuppdrag i Valdemarsvik" tydliggör enhetschefer och ekonomers ansvar bör kommunstyrelsen besluta om detta. Vi har även noterat att det finns skillnader i ekonomernas sätt att stödja cheferna och som inte alltid stämmer överens med riktlinjerna. Det behöver dock enligt vår bedömning inte vara något fel eftersom chefer har olika kompetens i fråga. Strävan bör vara att cheferna äger sina analyser och uppföljning. En översyn av dokumenten bör därför ske för att tydliggöra arbetet.

Vi har mottagit skilda beskrivningar sett till enhetschefers arbete i systemet. Det är positivt att enhetschefer har tillgång till realtidsdata, det möjliggör en löpande uppföljning av kostnadsutvecklingen för verksamheten. Ekonomisk uppföljning verkar dock främst ske på månadsbasis, vilket minskar möjligheten att styra kostnadsutvecklingen.

4.2 Nyckeltal och jämförelser per verksamhetsområde

I tabellen nedan sorteras sektorns verksamhetsområden i fallande ordning utifrån budgetstorlek. Avvikelser kommenteras separat under avsnitt 5.

Verksamhet (mkr)	Budget 2020	Uppföljning delårsbokslut (helårsprognos)
Äldreomsorg	100,7	67,3 (-1,1)
Stöd vid funktionsnedsättning	54	36,6 (-1,2)
Individ och familjeomsorg	41,5	31,7 (-3,7)
Hälsa- och sjukvård	20	13,5 (-0,6)

Kommunstyrelsen har fastställt ett inriktningsmål om att ingen kommunal verksamhet ska vara mer än fem procent dyrare än snittet för jämförbara kommuner. Jämförelser sker övergripande per verksamhet årligen³ men sektorn gör inte löpande systematiska analyser utifrån tillämpliga jämförelsetal/verksamhetsmått med andra kommuner. Inom ramen för granskningen har därför nyckeltal inom sektorns verksamhetsområden följts upp och använts för jämförelser med jämförbara⁴ kommuner i Kolada.⁵

Flera jämförelser framgår dock av den genomlysning som genomfördes under 2019. Genomlysningen ligger till grund för åtgärdsplanen som presenteras under kapitel 5.

4.2.2 Tomma platser har stor påverkan på kostnader för äldreomsorgen

Hemtjänst

För kostnader inom hemtjänst placerar sig kommunen bland de övre 50 percentilerna av jämförbara kommuner, det vill säga bland de kommuner som har lägst kostnader för hemtjänsten per invånare.

För 2020 uppgår antalet beviljade timmar per månad i snitt till 10 627, att jämföra med 11 536 under 2019. För hemtjänsten betalas en schablontid per brukare som enhetschefer utgår från tillsammans med personal i relation till andel beslutad tid. Eventuell minskning av behov och tid meddelas biståndshandläggare i systemet Lifecare.

³ Särskilt uppdrag lämnas till sektorn inför budget 2021 med anledning av kostnadsökning inom LSS och IFO, se avsnitt 5.

⁴ Med jämförbara kommuner har det i rapporten gjorts en sammanvägd bedömning utifrån tillgänglig statistik i Kolada för "Kommuner med 5 000–9 999 invånare", "Lågpendlingskommun nära större stad" och "Östergötlands läns kommuner".

⁵ I Kolada finns nyckeltal om resurser, volymer och kvalitet för samtliga av kommunens verksamheter. Nyckeltalen bygger nationell statistik, kommunens inrapporterade statistik, men också andra källor.

Av antalet beviljade timmar har 88 % utförts för 2020, för helåret 2019 var andel utförd tid 92 %. Kostnad för utförd timme är 395 kronor. Såväl andel utförd tid som kostnad per utförd timme mäter väl baserat på EYs erfarenhet, vilket överensstämmer med presenterad jämförelse i Kolada. Vid jämförelse av kommunens kostnader för hemtjänst avseende invånare över 80+ mäter kommuner något lägre (alltså har något högre kostnader). Genomförda brukarbedömningarna visar på goda resultat för åren 2017–2020.

Hemtjänsten har flera enheter med goda ekonomiska resultat men det finns enheter med betydliga svårigheter att få ihop bemanning och ekonomi. Det beskrivs främst vara kopplat till geografiska förutsättningar. Enhetschefer uppger att en flexibilitet i bemanning, schemaplanerarnas arbete och att de lånar personal sinsemellan möjliggör ett gott resultat på helheten.

Vård- och omsorgsboende

Vid jämförelser har kommunen låga kostnader för särskilt boende utifrån kostnad per invånare. Vid nedbrytning till kostnad per brukare noteras istället kommunen bland de med högst kostnader per enskild brukare. Kostnader per brukare ska finansieras via intäkter från densamma. Lokalhyra och personal beskrivs vara konstanta kostnader och ett lågt antal brukare innebär inte per automatik ett minskat bemanningsbehov.

I september 2020 var beläggningsgraden i snitt 63,3% (av 57 platser). Med anledning av att antalet brukare på särskilt boende är lågt har alltså kostnaderna i förhållande till intäkterna ökat. Av protokollgenomgång noteras dock en 100 % beläggningsgrad sedan oktober. En liten kö har bildats. Denna har hanterats genom utökade hemtjänstinsatser och korttidsboende.⁶

Andra faktorer, bland annat krav på ökad nattbemanning beskrivs driva upp kostnaderna. Vård- och omsorgsboendet Åldersro kommer på sikt att bli det enda boendet för personer som inte har demenssjukdom.

Ytterligare en schemaplanerare har anställts och bistår med planering för all äldreomsorg. Det beskrivs utgöra en stor fördel i möjligheten att framgent arbeta flexibelt mellan hemtjänstområden och på sikt i högre grad inom vård- och omsorgsboenden. Flera enhetschefer uppger att de ser sina samlade avdelningar som ett gemensamt ekonomiskt hus, där personal och resurser fördelas för att motsvara behov. Ekonomin ses över och följs upp per enhet.

4.2.3 Det finns svårigheter i att följa statistiken för stöd vid funktionsnedsättning

Vid jämförelser i Kolada är kommunen bland de 25 % med högst kostnader per insats för stöd vid funktionsnedsättning. Under hösten har sektorn gjort en översyn av dess verksamhet och kostnader. I detta arbete har det framkommit att vissa justeringar och korrigeringar behöver ske för att få en bättre träffsäkerhet i resultaten i Kolada för 2020. Enligt intervjuade är det idag svårt att använda jämförelserna eftersom kostnader för LSS-handläggare ingår i Koladas statistik. I kommunen finns dock alla handläggare i en annan organisatorisk enhet (IFO). Därför måste kostnaderna för dessa manuellt flyttas över till LSS för att LSS-kostnaderna och IFO-kostnaderna ska bli riktiga.

Kostnadshöjande och kostnadsdrivande poster beskrivs bero på behov av att verkställa insatser hos extern utförare då kommunen inte kan tillgodose behovet. En sådan insats är bostad med särskild service för barn och unga då den unge har behov av att gå på skola på annan ort. En annan insats är korttidsvistelse utanför hemmet. Inför 2021 pågår ett arbete med att titta på möjliga alternativ till en ny korttidsverksamhet inom kommunen.

⁶ För flera kommuner har det med anledning av rådande pandemi funnits tomma platser som fyllts upp efter hand. Framgent kommer det finnas ett ökat tryck på särskilda boenden i kommunen sett till den demografiska utvecklingen.

Enhetschefen lyfter även personal och schemaläggning som ett utvecklingsområde. Tidigare har medarbetare haft schemaansvar för olika arbetsgrupper och arbetet uppges inte ha skett samordnat. Sedan september 2020 finns det schemaplanerare med liknande uppdrag som de som arbetar med äldreomsorgen. Syftet är att nyttja befintlig personal på bästa vis utifrån politikens mål om heltid som norm. Det har även funnits enheter med en övertalighet där det funnits en tröghet i tidigare planering för att effektivt omfördela personalen i syfte att möta behoven.

4.2.4 Variationer i intäkter och bemanningssvårigheter noteras för IFO

Övergripande och barn och unga

Vid den genomlysning som genomfördes under 2019 konstateras att verksamheterna behöver *”brytas ner bättre och jämföra områden mer detaljerat för att kunna se var förbättringspotential finns och om man kan hitta en referenskommun att jämföras med”*.

Utifrån vad som framkommit i granskningen är detta ännu inte etablerat, dock har antal ärenden, placeringar, ekonomiskt bistånd samt inhyrd personal identifierats som väsentliga uppföljningsparametrar och följs därmed upp månatligen.

Kostnadsutveckling följs i relation till budget utifrån föregående period och år. Av jämförelser går det att utläsa att det är övergripande kostnader för individ- och familjeomsorg och särskilt kostnader för barn och unga per invånare som sticker ut vid jämförelse med övriga kommuner.

Kostnadsutvecklingen för insatser från socialtjänsten är en av styrelsens indikatorer för uppföljning av fullmäktiges mål *”den hälsosamma kommunen”*⁷. För kostnader per invånare tillhör kommunen de 25 percentilerna med högst kostnad för HVB-hem och kostnad för familjehemsvård vid jämförelser med jämförbara kommuner och riket. Styrelsens målvärde för 2020 utgörs av jämförelsesiffran under 2019 för motsvarande period. Vid uppföljning i tertialbokslut 1 och 2 konstateras att alla öppna insatser konteras på samma verksamhet, varför det inte går att utläsa kostnader för barn och unga separat från missbruk. Det beskrivs bero på att det är en liten enhet där arbetet sker mellan områdena, det går därför inte att fördela kostnaderna på ett rättvisande sätt. Vid faktakontroll framkommer att antalet ärenden följs på enheten och kommer presenteras vid årsbokslutet. Likaså finns det svårigheter att jämföra bakåt i tiden då öppenvårdens organisation förändrats.

För öppna insatser placerar sig kommunen bland de 50 % som har lägst kostnader per invånare för öppna insatser för barn och unga. Likt noterat ovan finns det dock svårigheter i att särskilja kostnaderna, varför jämförelsen är svår att använda.

Sett till antalet anmälningar rörande barn och ungdom har dessa ökat för respektive år inom jämförelseperioden 2017–2020, med undantag för innevarande år. Innevarande år omfattar perioden januari-september.

År	Antal	Lett till utredning, antal ⁸
2017	178	77
2018	182	74
2019	223	79
2020 (september)	102	38

Verksamhetens intäkter från exempelvis Migrationsverket och Socialstyrelsen varierar stort mellan åren och kostnader för placeringar beskrivs vara särskilt svåra att prognosticera. Det finns familjer där

⁷ Styrelsens resultatmål: Behov av insatser från Socialtjänsten ska minska genom att öka de förebyggande insatserna för barn och ungdomar.

⁸ Det finns ytterligare inledda utredningar årligen men de kan kopplas till ansökan eller pågående ärende varför det inte särskiljs i statistiken ovan.

flera av barnen behöver placeras och ett initialt ärende kan därför på kort tid bli flera separata ärenden. Prognoser sker månadsvis.

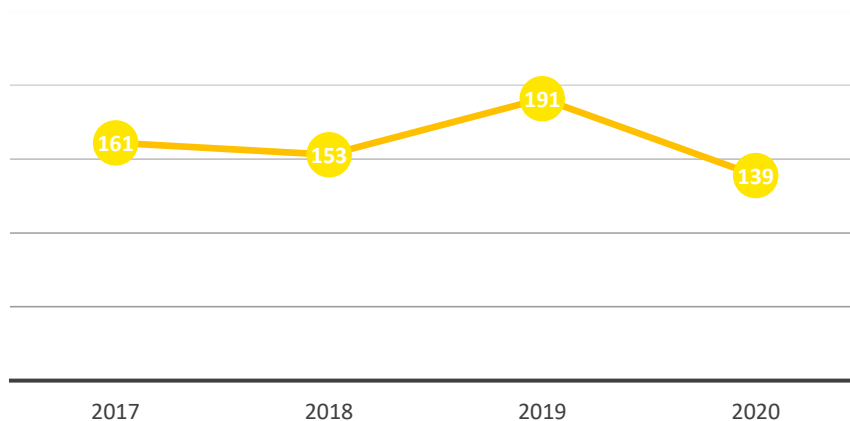
En del av enhetens möjligheter till minskade kostnader utgörs enligt de intervjuade av en stabil och erfaren personalstyrka som kan fatta adekvata beslut som kan följas upp. Kommunen samverkar även med tre andra kommuner rörande gemensamma beredskapsfamiljer. Vid granskningstillfället har flera placeringar avslutats och flera kommer avslutas under 2020.⁹

Ekonomiskt bistånd

Ett av kommunstyrelsens inriktningsmål för 2020 är att den öppna arbetslösheten i kommunen ska minska. Ekonomiskt bistånd utgör indikator för uppföljning av målet.

Uppföljning vid delårsbokslutet per den sista augusti motsvarar ett utfall om cirka 100 hushåll, vilket inkluderar 195 individer. Av mottaget underlag per den 24 september uppgår antalet hushåll till 139, varav 88 tillkommit under september månad. Det utgör en markant ökning sett till totalt antal hushåll för perioden januari-augusti.

Antal hushåll, ekonomiskt bistånd

Vid jämförelse mellan åren 2017–2018 har antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd minskat marginellt, med undantag för en höjning under 2019 enligt diagrammet ovan. Ökningen i antal hushåll under 2019 motsvarar ca 200 kr/invånare mellan åren 2017-2019. Från 449 kr/invånare 2017, till 886 kr/invånare 2019. För 2019 är Valdemarsviks kostnad per invånare inte högre än andra jämförbara kommuner och kommunen noteras fortsatt bland de 50 % med lägst kostnader.

Sektorn har noterat en uppgång som till viss del kan förklaras utifrån effekter av rådande pandemi (2020) samt att Norrköpings kommun har stramat åt sina riktlinjer (2019). Ökade boendekostnader i Norrköping omfattas inte av biståndet, varför personer har valt att flytta till Valdemarsvik. Enligt uppgift pågår diskussioner med Norrköpings kommun för att hantera detta.

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd i Valdemarsvik motsvarar 17,3 % (2019) av samtliga vuxna biståndsmottagare. Ett hushåll kan omfatta fler än en vuxen biståndsmottagare och likaså ingår unga vuxna och barn i totalen. Det innebär att majoriteten av ärendena i Valdemarsvik avser kortvarigt ekonomiska bistånd, det vill säga mindre än 10–12 månader.

Av de 17,3 % har enbart 5,9 % haft ett mycket långvarigt ekonomiskt bistånd (minst 27 månader). Kommunen mäter väl och noteras inom de övre 50 % för samtliga jämförelsetal, men ofta inom de övre 25% av jämförelsekommunerna för flera områden kopplat till ekonomiskt bistånd.

⁹ Det har inte skett en ökning med anledning av rådande pandemi, vilket noterats i andra kommuner i riket.

För åren 2018–2020 noteras en uppgång sett till antalet genomförandeplaner som upprättas och följs upp inom tre månader. För 2020 har samtliga enskilda en genomförandeplan som följts upp inom tre månader.

Kommunen samverkar med samordningsförbundet, arbetsförmedlingen och kommunens avdelning arbetsmarknad för att få ut folk ur försörjningsstöd. Den lilla kommunen beskrivs ha en fördel i nära kontaktvägar vilket underlättar arbetet.

4.2.5 Hälso- och sjukvård har numera en fulltalig bemanning

Antalet hemsjukvårdspatienter har fortsatt att öka under 2019–2020, vilket har varit väntat med hänsyn till demografin i kommunen. Enligt årsredovisningen 2019 var i snitt 144¹⁰ hemsjukvårdspatienter inskrivna per månad (att jämföra med 114 patienter under 2018). För 2020 är motsvarande snitt 165 patienter.

Störst utmaning utgör bemanningssituationen. Under 2019 och delar av 2020 fanns en brist på sjuksköterskor och fysioterapeuter, vilket resulterade i behov av inhyrd personal. En ny enhetschef tillsattes och sedan november 2020 är enheten fulltalig med totalt 28¹¹ medarbetare. Det uppges ha funnits stora utmaningar sett till arbetsmiljö och hög sjukfrånvaro. Förändringar i syfte att möta detta har införts under 2020. Personalförsörjning och insatser redovisas samlat under avsnitt 6.

4.2.6 Övriga målsättningar och intern kontroll

Sektorn har en arbetsplan som bygger på styrelsens verksamhetsplan enligt gällande styrmodell. Det är den som ligger till grund för lokal styrning. I arbetsplanen framgår en övergripande beskrivning av arbetet i syfte att uppnå målen och särskilda uppdrag framgår av en punktlista.

Att kommunen ska vara mer resurseffektiv är ett av fullmäktiges långsiktiga mål. Sektorn uppger i sin arbetsplan att i syfte att uppnå målet ska fler digitala lösningar användas där det är möjligt. Inom framförallt hemtjänsten beskrivs det ha skett ett arbete, även om det fortsatt är under utveckling. Ambitionen är att medarbetare ska ha tillgång till genomförandeplaner och kunna dokumentera arbetet i respektive mobiltelefon. Vid faktakontrollen uppges ett pilotprojekt pågå inom en hemtjänstgrupp.

Andra områden som lyfts som utvecklingsområden är hanteringen av e-tjänster. Vid granskningstillfället sker det mesta manuellt, exempelvis skulle det vara fördelaktigt om det gick att ansöka om ekonomiskt bistånd via bankId. Därutöver sker samtliga möten inom IFO fysiskt med klienten.

2019 års uppföljning av intern kontroll utgör i sin helhet internkontrollplan för 2020. För 2019 bedöms 41 av totalt 49 av kontrollmoment vara uppnådda i sin helhet. För de som inte uppnås eller bedöms uppnås till viss del framgår en orsaksbeskrivning. För flera framgår inte vidare åtgärder.

Det finns inte någon dokumenterad riskanalys som underlag för internkontrollplan 2020. Det är därför svårt att följa huruvida vidtagna kontroller, stickprov och upprättade rutiner bidragit till att minska risken eller om det är verksamhetens mest kritiska risker som ingår. Särskilt då 41 av dessa bedömts sakna avvikelser för 2019.

I Stratsys fördelas kontrollmomenten till ansvarig funktion och tidplan framgår däri. Internkontrollplan och identifierade kontrollmoment kategoriseras utifrån fullmäktiges målsättningar.

¹⁰ Av det underlag som har mottagits var snittet för 2019 158 patienter.

¹¹ 14 sjuksköterskor arbetar dag, 3 sjuksköterskor arbetar natt, 6 arbetsterapeuter, 2 fysioterapeuter, 1 Silviasyster och 2 undersköterskor.

Uppföljning till utskottet och kommunstyrelsen sker årligen, men aktiviteter sker löpande, vilket noteras av de månadsrapporter som mottagits.

4.2.7 Kommentar

För flera verksamhetsområden utgör personal och schemaläggning en stor påverkan på det ekonomiska utfallet, det är därför positivt att det tagits initiativ till tydligare schemaläggning med schemaplanerare för flera enheter. Störst effekt rörande schemaplanerare noteras inom hemtjänsten och särskilt boende på sikt. Ett ökat behov av äldreomsorg kommer ställa ökade krav framgent på såväl hemtjänst, särskilt boende och hälso- och sjukvård.

Det är främst inom LSS och IFO som svårigheter noteras i nedbrytning av kostnader, det är därför positivt att det pågår ett arbete med att ta fram nedbrytningsbara mått för uppföljning. Uppdragen beskrivs vidare under avsnitt 5.1. Inom ramen för det arbetet är det av vikt att det för områden där det är svårt att särskilja kostnaderna lyfts fram jämförbara uppföljningsparametrar. Styrelsen bör överväga att göra en ungefärlig kostnad för LSS-handläggarna för att möjliggöra jämförelser i Kolada.

Vi noterar att en löpande riskanalys inte sker och dokumenteras. I syfte att minska identifierade risker bör vidtagna kontrollmoment syfta till att möta och minska risken. Vid avvikelser bör åtgärd framgå och risken och kontrollmomentet bör skärpas eller omvärderas därefter.

5. Åtgärdsarbetet har intensifierats under 2019–2020

Till utskottet lämnas månatliga informationsärenden från sektorschef med fokus på aktuellt läge i verksamheterna, personal och ekonomi med helårsprognos. Samtliga informationsärenden byggs enligt uppgift på den månatliga uppföljning som sker på enhetsnivå och aggregeras i ledningsgrupp för sektorn.

Se bilaga 2 för fullständig protokollgenomgång.

Uppföljning och beslut om åtgärder 2020		
Sammanträde	Typ av ärende	Kommentar (mkr avser helårsprognos)
21 januari	Informationsärende	Orsaksbeskrivning framgår, men inte beloppsatta åtgärder.
18 februari	Informations-ärende & ÅR 2019	Orsaksbeskrivning framgår. Uppdrag till sektorschef: till nästkommande utskott redovisa verksamheter som inte är lagstyrda (uppföljning sker i juni). Utfall för 2019 framgår inte, men pågående arbete och utmaningar.
17 mars	Informationsärende & åtgärdsplan	- 5,1 mkr. Orsaksbeskrivningar framgår, men inte beloppsatta åtgärder med anledning av prognosticerat underskott. Uppföljning av åtgärdsplan sker.
14 april	Informationsärende & åtgärdsplan	-7,9 mkr. Orsaksbeskrivningar framgår, men inte beloppsatta åtgärder med anledning av underskott. Exakta kostnader för vikarier ska lämnas vid nästa uppföljning.
5 maj	Informationsärende & åtgärdsplan	-9,6 mkr. Kostnader för Covid-19 redovisas separat. Orsaksbeskrivning framgår, men inte beloppsatta åtgärder. Åtgärdsplan följs upp separat.
9 juni	Informationsärenden & åtgärdsplan	- 8,9 mkr. Orsaksbeskrivningar framgår, men inte beloppsatta åtgärder med anledning av underskott hänförligt till extra personalkostnader. Uppföljning av åtgärdsplan sker.
18 augusti	Informationsärende & åtgärdsplan	-8,9 mkr. Beräknade kostnader för Covid- 19 (om 5,7 mkr). Information om statsbidrag lämnas. Åtgärdsplan följs upp enligt KS uppdrag, totala budgetanpassningar har skett om 5 mnkr.
2020-09-15	Informationsärende & åtgärdsplan	- 7,7 mkr. Ersättning om 6 mkr har sökts. Framförallt IFO prognosticeras redovisa ett större underskott, 3,7 mnkr. Enheten har haft vakanta tjänster, vilka nu till viss del har tillsats. Åtgärder med anledning av underskott framgår inte. Åtgärdsplan följs upp, beloppsatt. Prognosticerar budget i balans utifrån plan. Åtgärdsplan som beslutsunderlag, redovisningen godkänns.
2020-10-13	Informationsärende, delårsrapport & åtgärdsplan	-4,7 mkr, inkl. kostnader för Covid-19. Covid-relaterade kostnaderna beräknas till ca 8,5 mnkr. 6,6 mkr har återsökts från staten. Socialchef informerar om delårsrapporten för sektor Stöd- och omsorg. Övrig information framgår inte. Uppföljning av åtgärdsplan, utgör beslutsunderlag och redovisningen godkänns.
2020-11-10	Informationsärende	- 4,7 mkr. Sektorn beräknar dock få 5,2 mkr från staten, vilket då leder till ett prognosticerat överskott.

Utskottet mottar uppföljning utifrån sektorns månatliga uppföljningar, men övriga nyckeltal följs inte särskilt. Dock lämnas information om exempelvis ökning av larm inom hemtjänsten. Helårsprognos framgår av protokollen.

Uppföljningen fokuserar i hög grad på orsaksförklaringar. Åtgärdsplan följs upp separat och av denna framgår planerade åtgärder, dessa går inte att utläsa av protokollen. Av kommunstyrelsens protokoll

noteras att redovisning godkänns och att utskottets ordförande lämnar löpande uppföljning om nuläget.

Det finns en utsedd kontaktpolitiker för varje enhet och kontaktpolitikern besöker enheterna minst en gång om året. Vid enhetschefers besök i utskottet ska personalläge, ekonomi och resultatuppföljning ske. Vid besök från enhetschef för individ- och familjeomsorg lyfts svårigheterna i att rekrytera behörig personal och att kommunen har ett högt antal kostsamma placeringar. För övriga enhetschefers besök framgår enbart att verksamhetsbesök har skett.

I samband med kommungemensam genomlysning identifierades flera åtgärder som kommunstyrelsen beslutade om i november 2019. Åtgärdsplanen har sedan dess kompletterats.

Åtgärdslistan per den 24 september inkluderar totalt 15 åtgärder, för 13 av dess presenteras en uppskattad årlig besparing. Vid variation mot den åtgärdsplan som beslutades i november 2019 framgår beräknad effekt vid beslut inom parentes.

Uppföljning av åtgärdsplan (mkr)		Budgeterad kostnad	Effekt 2020	Effekt 2021	Kommentar
1	Evakueringsboende inom befintlig verksamhet (under Ringgårdens ombyggnad).		- 1,75 (-2,7)	-4, 75	Evakuering pågår
2	Nyttja Skype och digital mötesteknik	0,05	-0,05	-0,05	Klart
3	Vakanta tjänster	1	-0,5	-1	EC 50% vakant, MAR 30% vakant, utvecklingspedagog 80% vakant
4	Utbildning/kompetensutveckling på hemmaplan	1,5	0,75 (0,8)	0,75	Klart
5	Digital utveckling (trygghetskamera, mobil omsorg)				Ej beloppsatt. Pågår.
6	Översyn av taxor och avgifter				Ej beloppsatt. Pågår.
7	Schemaplanerarfunktion för SÄBO/LSS	0,5	-0,5	-1	Påbörjat tjänst i september
8	Sammanslagning av dagliga verksamheter	0,6	0,1	-0,6 (-0,3)	Klart
9	Ökat samarbete med BUA	0	0	-1	Arbetet pågår
10	Rekryteringar IFO, HS	1	-0,2	-0,5	Klart
11	Biståndshandläggare och rehab gör gemensamt första besök	0	-0,2	-0,5	Nya riktlinjer implementerade. Covid-19 försvårar gemensamma insatser.
12	Sänkta bemanningsnivåer inom Stöd vid funktionsnedsättning	1,5	-0,25	-1,5	Kommenteras ej
13	Sänkta bemanningsnivåer inom Individ och familjeomsorg	1	-0,5	-1	Kommenteras ej
14	Minskning av äldrepedagogtjänst	0,5	-0,2	-0,5	Klart
15	Minskning enhetschef 50%	0,427	-0,07	-0,85	Kommenteras ej
Totalt			-5	-7,25	

Kommunstyrelsen följer upp sektorernas åtgärdsplaner vid tertialuppföljning per den sista april i juni. Av samma redovisning framgår helårsprognos, vilken överstiger beräknad besparing vid uppföljningstillfället. Redovisningen godkänns och ytterligare åtgärder beslutas inte.

Av tertialrapport per den sista april framgår att sektorns beräknade besparingar för 2021 uppgår till 10,8 mkr, vilket skiljer sig från den uppföljningsdokumentation som mottagits och presenterats i

tabellen ovan. Variationen motsvarar två åtgärder som inte framgår av sektorns uppföljning. Det rör en gemensam lokal för hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt kostnader kopplat till Ringgården som inte avser enbart sektorn. Åtgärden för gemensam lokal har pausats med anledning av Covid-19 då gemensam lokal inte bedöms vara möjlig. Tillsammans uppgår de till beräknad effekt 2021 om ca 3,5 mkr vilket motsvarar skillnaden i underlagen.

Av åtgärdsplan framgår även riskbedömning enligt uppdrag till sektorschef från stöd och omsorg och även en prioriteringsordning för respektive område. Ingen av besparingarna bedöms ha en hög risk. För fyra av de sex områden som bedömts vara medelhöga framgår åtgärd för att minska risken.

5.1 Pågående uppdrag med bäring på 2021

För planperioden 2021–2022 sker en minskning av budgettram för sektorn om -2,8 mkr, vilket utöver gällande besparingskrav skapar ett effektiviseringskrav sett till förväntat ökade volymer. Särskilda uppdrag lämnas till sektor stöd- och omsorg rörande IFO och LSS utifrån styrelsens mål om att ingen kommunal verksamhet ska vara mer än 5 % dyrare än snittet för jämförbara kommuner.

Redovisning ska vara klar per den sista november 2020 (LSS) och preliminärt till årsskiftet 2020/2021 (IFO). Uppdraget omfattar en redovisning av verksamheten utifrån lagrum, verksamhetsprocesser samt i kostnadstermer för verksamhet, personal och andra resurser. Kostnadshöjande och kostnadsdrivande poster och effekter ska identifieras.

För IFO är en viktig del i uppdraget att tillsammans med andra samverkansparter som förskola/skola, barn-, elev och ungdomshälsa peka ut möjligheter till förbättringar av processer och kostnadseffektiviseringar. Samverkan ska i första hand ske med närliggande kommuner för vård av barn och unga, i andra hand för missbruksvården. Syftet med samverkan är att bredda och säkra kompetens och underlätta rekryteringar, samutnyttja resurser och träffa gemensamma avtal.

För LSS ska motsvarande uppdrag utifrån vunna erfarenheter medverka till att identifiera riskgrupper som kan mötas med tidiga insatser inom IFO och delar av LSS-verksamheten.

5.2 Kommentarer

Den åtgärdsplan som beslutades i november 2019 har uppdaterats och följts upp kontinuerligt. Det går inte av protokoll att utläsa vilka åtgärder som vidtagits, men av underlag som bifogas styrelse och utskottets sammanträde bekräftas att beloppsatta aktiviteter har följts upp.

För helåret prognosticeras en budget i balans givet statsbidrag för merkostnader med anledning av Covid-19, vi noterar dock att styrelsen trots prognosticerade underskott inte beslutar om nya åtgärder löpande under året. Det är av vikt att det sker löpande, trots det omfattande besparingsarbete som pågår.

6. Bemanningsstrategier och kompetensförsörjning

6.1 Insatser på området sker främst lokalt

För fullmäktiges mål "den moderna kommunen" har kommunstyrelsen fastställt flera mål med bäring på kommunens kompetensförsörjning. Bland annat ska kommunen präglas av ett gott och hållbart ledarskap och kommunen ska vara en arbetsgivare som medarbetare kan rekommendera till andra.

Av uppdragsbeskrivning för "Chef och ledare i Valdemarsviks kommun" framgår vem som har ansvar för personal, ekonomi, verksamhetens utveckling och arbetsmiljöuppgifter. Varje chef förväntas leda och utveckla verksamheten. Dokumentet är av övergripande karaktär, uppdrag och förutsättningar presenteras utifrån kommunens vision. Det finns en gemensam strävan om att inte ha flera än 30 medarbetare per chef. Utöver gemensamma chefsträffar ska 1–2 heldagar per år avse fokus på kompetensutveckling.

Utifrån den ekonomiska situationen och rådande pandemi har kostnader för kompetensutveckling halverats och planeringsdagar har inte genomförts under 2020. Av åtgärdsplan för 2020 med plan för 2021 och årsredovisningen 2019 noteras utebliven kompetensutveckling och handledning som en besparingsåtgärd. För 2020 har sektorn möjlighet att söka statsbidrag om 4 mkr för kompetenshöjande insatser, dessa har inte sökts ännu då det finns ett motkrav om avsättning av tid motsvarande 20 procent. Ett annat skäl uppges vara den satsning som pågår för validering av 17 vårdbiträden till undersköterskor med medel från omställningsfonden.

Flera intervjuade framför att sektorns verksamhetsområde är omfattande, baserat på den genomlysning som utfördes under 2019. För en löpande kompetensutveckling av enhetschefer beskrivs det finnas utmaningar i att möta behoven med en chef som har ett övergripande ansvar för sektorns omfattande verksamhetsområde. Vissa intervjuade enhetschefer beskriver att deras kompetensutveckling har gått i stå.

I genomlysningen lyfts förslag om mellanchefer, men vidareutvecklas inte. Det konstateras vidare att det finns en förbättringspotential i att kunna konkurrera om relevant kompetens. Särskilt fokus ska avse mjuka värden, *"kvalitativa insatser rörande personal, god arbetsmiljö i attraktiva lägen och målfokus skulle generera fler välmående medarbetare och goda ambassadörer för Valdemarsviks kommun som arbetsgivare"*. Kompetensförsörjning beskrivs vara en sektorsövergripande utmaning.

Utöver den kommungemensamma kompetensförsörjningsstrategin upprättas inte en egen plan för sektorn. Strategin är *"främst till för kommunens politiker, ledningsgrupp, chefer och HR"* då dessa grupper har mandat att arbeta med kompetensförsörjningen på en strategisk nivå. Strategin reviderades senast under 2018 och ska enligt uppgift revideras under 2021. I strategin identifieras pensionsavgångar för samtliga sektorer. Flera ledande funktioner och legitimationsyrken uppnår pensionsålder inom fem år. För sektorn avser det totalt 51 medarbetare (av ca 300).

Cheferna ansvarar för att ta fram sin egen kompetensbehovskartläggning. Personalavdelning ska sätta samman en plan utifrån kompetensförsörjningsstrategin. I personalavdelningens plan ska analys av personalomsättning, sjukfrånvaro och pensionsavgångar framgå. Enligt uppgift finns det inte en sådan plan vid granskningstillfället och personalomsättning och sjukfrånvaro analyseras inte särskilt, men följs löpande upp av enhetschefer inom ramen för månadsrapporteringen.

Av strategin framgår en tabell med frågeställningar som stöd för att kartlägga enheternas kompetensbehov. Frågeställningarna kategoriseras inom *"behovsanalys, kompetensbehov, befintlig kompetens och kompetensgap"*. Utifrån givna anvisningar är det enhetschefer som ansvarar för kartläggningen, men ställda frågor avser sektornivå och enhetsnivå.

I de mål som sätts för kompetenskartläggning tydliggörs att sektorerna ska genomföra kartläggningar var tredje år med start 2019. Det är personalavdelningen som ansvarar för uppföljningen i samband med årsredovisningen. Det har inte skett vid granskningstillfället. Av årsredovisningen 2019 beskrivs

beslutad strategi, genomförd valideringsutbildning för vårdbiträden till undersköterskor och arbetet med heltid som norm.

Strategin tydliggör vidare att medarbetare ska vara delaktiga i dialogen av verksamhetens uppdrag, men det finns inte några gemensamma ramar för hur medarbetares delaktighet ska säkerställas. Detta sker på enhetsnivå. Enhetschefer uppger att diskussioner förs vid individuella medarbetarsamtal och vid arbetsplatsträffar. Någon särskild sammanställning sker inte.

Av sektorns arbetsplan för 2020 framgår att sektorn ska vara representerad i arbetet med "Hållbart Ledarskap" och framtagande av kommunens ledningsstrategi. Vidare ska kommunikationen förbättras i organisationen. Den senaste medarbetarenkäten genomfördes 2018. Den medarbetarenkät (hållbart medarbetarengagemang) som SKR och RKA erbjuder beskrivs vara svåranalyserad på enhetsnivå. En av kommunstyrelsens indikatorer för målområdet "den moderna kommunen" är just medarbetarenkäten och egna medarbetarenkäter. Övriga indikatorer avser nyckeltal inom personalområdet för uppföljning per tertiäl. Uppföljning sker inte i delårsbokslut per den sista augusti 2020. Inom ramen för granskningen har vi inte kunnat se att medarbetarenkäter har genomförts.

Av tertiälrapport per den sista april noteras uppföljning av avgångsintervjuer för kommunstyrelsen. Motsvarande uppföljning framgår inte för den sektorspecifika delårsrapporten utan beskrivs ha skett samlat för hela kommunen. I uppföljningen omnämns flera positiva områden, men medarbetare har överlag upplevt att det inte finns resurser och tid för att genomföra ett kvalitativt arbete. Att det saknas tid och resurser för utveckling och stöd till medarbetare i svåra jobbsituationer lämnas som förbättringsförslag. Någon analys eller beskrivning av framtida arbete lämnas inte.

6.2 Bemanningsstrategier och insatser

Heltid som norm beskrivs ur ett schemaplaneringsperspektiv vara en utmaning inom samtliga områden. Schemaplanerare beskrivs utgöra en viktig roll i det hänseendet.

Personalomsättning mäts och analyseras inte särskilt. Av mottagen statistik framgår antal anställda och antal som slutat 2019 och per den sista november 2020.

Verksamhetsområde	Bemanningsstrategi	Antal anställda 2019	Antal som slutat 2019	Antal anställda 2020	Antal som slutat 2020
Särskilt boende	0,6 årsarbetare/vård- och omsorgsboende	168	11	168	10
Hemtjänst	Utifrån beviljade timmar				
Daglig verksamhet demens	0,7 årsarbetare/demensplats och korttidsplats				
Hemsjukvård	Antal patienter/sjuksköterska	28	4	29	6
IFO	Generellt utifrån antal ärenden/ärendetyngd	20	8	23	4
Daglig verksamhet	Ses över vid granskningstillfället	68	4	70	4
Personlig assistans					
Stöd i boende					
LSS-boende					
Enhetschefer/Stab		15	2	11	0
Totalt		299	29	313	24

Variation noteras främst för **individ och familjeomsorg** där ca 40 procent avslutade sin anställning under 2019. Till följd av en hög personalomsättning har verksamheten haft behov av inhyrd personal. För IFO uppges hyrpersonal inkluderas i den interna budgeteringen utifrån föregående års tjänster.

Av verksamhetens delårsbokslut framgår att kostnaden för tillfälligt inhyrd personal överskrider budget och uppgår till totalt 4 443 tkr. Kostnaden för personal är dock lägre än budgeterat. Per

november uppgår kostnaden för tillfälligt inhyrd personal till 5 293,2 tkr. Tillfällig personal avser såväl inhyrda konsulter som vikarier. Kostnadsutvecklingen jämförs mellan åren och återrapporteras månatligen. Enligt uppgift sker inte motsvarande beräkningar och jämförelse för tillfälligt inhyrd personal för övriga verksamheter i sektorn. Dessa uppges inte ha samma utmaningar vid granskningstillfället.

Under 2020 har enheten lyckats rekrytera en del tillsvidareanställd personal, men har fortsatt problem med att rekrytera socionomer. Samverkan sker med Linköpings universitet i syfte att rekrytera socionomer tidigt och en stor del av rekryteringen beskrivs ske via studentinsatser. Enheten noterar dock att flera nyexaminerade socionomer väljer att sluta efter en kort tid. Insatser med studenter och studentmedarbetare har som ett led i besparingsarbetet pausats då det krävs coaching på plats och deltagande i nätverk vilket det inte finns utrymme för. Det kräver att ordinarie personal har förutsättningar att ta emot dessa på ett bra sätt.

”Förste socialsekreterare” tillämpas för hantering av tyngre ärenden, där nyare personal kan få mer stöd i arbetet. Framledes förväntas inköpta tjänster sjunka då det finns en mer stabil personalstyrka. Det framgår även av 2019 års genomlysning och årsredovisning.

Efter kunder och medarbetares förfrågan har enheten sett över schemalaggningen. Syftet är att öka flexibiliteten i arbetstiden för att möjliggöra möten på fler tider än mellan 08:00-17:00. Medarbetare har uttryckt att det möjliggör en flexibilitet i arbetstiden och enheten uppskattar att det initialt kommer bli en kostnadsökning. Denna kommer till viss del hanteras genom tillämpning av årsarbetstid för att minska övertidsersättningar. På sikt antas tillmötesgåendet även öka effekten av de förebyggande insatserna då brukare och familjer kan inkluderas i högre grad.

För **hälso- och sjukvård** har framförallt schemalaggningen ändrats med fasta helger i schemalaggningen. Sjuksköterskorna arbetar numera i team inom geografiska områden i kommunen med en primärsköterska och en sekundärsköterska för en ökad kontinuitet i arbetet. Primärsköterskan är ytterst ansvarig men arbetsteamerna ökar möjligheten till flexibilitet vid eventuell sjukdom. Det finns fortsatt delar som är under utveckling men numera är samtliga tjänster tillsatta. Gemensamma arbetsplatsträffar arrangeras för kollegialt utbyte och reflektioner.

Inom **hemtjänsten** är enhetschefen aktiv i regionens vård- och omsorgscollege.¹² Kommunen erbjuder även validering av undersköterskor. Schemaplanerare fördelar personal mellan enheterna och framgent ska personal inom hemtjänst även kunna arbeta vid särskilt boende. Äldreomsorgen har under 2020 främst påverkats av det beslut som fattades på sektorsnivå om att medarbetare inte fick gå mellan avdelningarna för att minska smittspridningen, vilket har påverkat möjligheten att skapa bra scheman, lösa sjukfrånvaro och semestervikariat.

6.3 Kommentarer

Det finns inte en samlad plan eller strategisk riktning för kompetensförsörjningen trots att det identifierats som en utmaning för samtliga områden. Vi noterar vidare att det inte finns samordnade insatser för medarbetarundersökningar eller tydliga former för att säkerställa medarbetares delaktighet. Personalomsättningen bör analyseras specifikt, särskilt med hänsyn till sektorns kostnadsutveckling och kostnader för inhyrd personal.

Trots pågående besparingsarbete är det av vikt att kompetensutvecklingsinsatser fortlöper. Även enhetschefer uppger ett behov av kompetensförhöjda insatser. Flera uppger att det finns behov av mer stöd i arbetet, vilket av resursskäl beskrivs vara svårt att tillgodose från centralt håll.

¹² Vård- och omsorgscollege är en samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och utbildningar för exempelvis validering av undersköterskor. Samverkan finns nationellt på lokal och regional nivå.

7. Svar på revisionsfrågor

Revisionsfrågor	Svar
Finns väl dokumenterade underlag till budgeten för väsentliga områden med antaganden om volymer och priser?	<p>Nej. Budgeten utgår till stor del från tidigare år. Nyckeltal, nedbrytning av kostnader inom enheterna och jämförelser av kostnader med andra kommuner sker inte systematiskt. Det beror delvis på svårigheter i att tillgå rätt jämförelsetal från Kolada, vilket ses över vid granskningstillfället.</p> <p>En tydligare jämförelse och kostnadsöversikt hade möjliggjort planeringsförutsättningar i högre grad. Det finns en risk för att förvaltningen uppfattar det i praktiken som en ouppnåbar budget vilket försvagar budgetens styrkraft.</p>
Har chefer på olika nivåer uppdaterad och tillgänglig information och stöd för att följa och analysera kostnadsutvecklingen?	<p>Ja. Samtliga enhetschefer uppger att de har tillgång till såväl ekonomisystem som avstämningar med ekonomer och sektorschef. Vi har mottagit skilda beskrivningar sett till enhetschefers arbete i systemet. Specialanpassade rapporter har skrivits fram, men ekonomisk avstämning sker främst på månadsbasis.</p>
Gör kommunstyrelsen via utskottet tillräckliga analyser av avvikelser som säkerställer att relevanta åtgärder vidtas och är tillräckliga?	<p>Delvis. Kommunstyrelsens genomlysning och tillhörande åtgärdsplan som beslutades i november 2019 uppdateras och följs upp kontinuerligt. Det går inte av protokoll att utläsa vilka åtgärder som vidtagits. Beloppsatta åtgärder framgår dock av underlag som bifogas styrelse och utskottets sammanträde.</p> <p>Trots prognosticerade underskott har styrelsen inte fattat beslut om nya åtgärder. Det är av vikt att det sker löpande, trots det omfattande besparingsarbete som pågår. Vi noterar att uppdrag lämnats inför 2021 i syfte att följa kostnader inom LSS och IFO, vilket är positivt.</p> <p>Vi noterar att det inte finns någon dokumenterad riskanalys som underlag för internkontrollplan 2020. Det är därför svårt att följa huruvida styrelsen bedömt aktuella risker och om de mest verksamhetskritiska riskerna följs upp. Vid avvikelse bör åtgärd framgå och risk samt kontrollmomentet bör omvärderas.</p>
Görs tillräckliga analyser av personalomsättning, arbetsförhållanden m.m. och vidtas i så fall åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjningen?	<p>Nej. Under 2018 genomfördes en större genomlysning för en gemensam kompetensförsörjningsstrategi. Därefter har lokala insatser vidtagits, särskilt med hänsyn till schemaläggning och flexibiliteten i de arbetstidsmodeller som tillämpas. Det finns dock inte samordnade insatser för medarbetarundersökningar eller tydliga former för att säkerställa medarbetares delaktighet.</p> <p>Svårigheter med personalförsörjning inom flera enheter kräver gemensamma insatser. Särskilt med hänsyn till kostnader för inhyrd personal. Även enhetschefer uppger ett behov av kompetensförhöjda insatser. Flera uppger att det finns behov av mer stöd i arbetet, vilket av resursskäl beskrivs vara svårt att tillgodose från centralt håll.</p>

Valdemarsviks kommun den 9 december

Anders Hellqvist
Verksamhetsrevisor

Tijana Sutalo
Verksamhetsrevisor

8. Bilaga 1

Källförteckning

Intervjuade funktioner

- Ordförande kommunstyrelsens utskott för stöd- och omsorg
- Sektorschef
- Ekonomer
- Enhetschef Individ- och familjeomsorg
- Enhetschef Hälso- och sjukvård
- Enhetschef hemtjänst
- Enhetschef hemtjänst
- Enhetschef särskilt boende
- Enhetschef LSS
- Kvalitets- och utvecklingsstrateg

Dokument

- Mål- och budget 2020
- Styrmodell för Valdemarsviks kommun
- Ekonomistyrning i Valdemarsviks kommun
- Kompetensförsörjningsstrategi
- Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2020-2022
- Arbetsplan (verksamhetsplan) sektor stöd- och omsorg
- Årsredovisning 2019
- Genomlysning Valdemarsvik
- Delårsrapport 2 2020
- Delårsrapport 1 2020
- Besparingsåtgärder Stöd- och omsorg
- Chef och ledare i Valdemarsviks kommun
- Stickprov av tre verksamheters månadsrapporter 2020
- Personal och verksamhetsstatistik 2017-2020
- Utfall och prognos per enhet 2020
- Kommunstyrelsens protokoll januari-oktober 2020
- Kommunstyrelsens stöd- och omsorgsutskotts protokoll januari-oktober 2020

9. Bilaga 2

Protokollgenomgång 2020

Uppföljning och beslut om åtgärder 2020		
Sammanträde	Typ av ärende	Kommentar
21 januari	Informationsärende	<p>b) Aktuellt: Flera platser för individer med demensdiagnos är skapade. Hemtjänsttimmar och hemsjukvård i det egna boendet har ökat. Personalläget känns stabilt och det finns en god vikarietillgång. Arbetet rörande budget i balans och besparingar fortsätter.</p> <p>c) Ekonomi: sektorschef presenterar statistik (nyckeltal) för 2019. Bl.a. antal avslag, antal boende på korttidsboende, hemtjänst (ökar), beviljade biståndstimmar, osv. Budgetläget för 2020 diskuteras. Alla enheter har fått sina enhetsbudgetar i december. Inom äldreomsorg och hemsjukvård är det kärtvt. Ständig ökning och anpassning av bemanningsbehovet. Ökar antalet placeringar blir det svårt att få en budget i balans. Åtgärder framgår inte.</p> <p>Demenssteam kommer utbilda personal "hemma". Fyra chefer har deltagit i regionens utbildningar.</p> <p>§ 4 Kontaktpolitiker specificeras för varje enhet. Innan enhetschefer deltar i utskottet ska kontaktpolitiker ha besökt verksamheten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det framgår även vad som ska redovisas vid besöken, bl.a. personalläge och ekonomi/resultatuppföljning.
18 februari	Informationsärende och ÅR 2019	<p>b) aktuellt: kän till demensplatser har minskat. Finns 8 lediga platser på äldreboende, ekonomiskt problematiskt, svårt att dra ner på personaltäthet.</p> <p>Sektorschef ska till nästkommande utskott lämna förslag på åtgärder för att lösa situationen, en riskbedömning ska lämnas i samband med detta.</p> <p>c) ekonomi: sparbeting 3 % under 2019. 6 mnkr har dragits in, främst personal. Större avvikelse skedde under slutet av 2019 på grund av mindre statsbidrag från MIG.</p> <p>Sektorschef ska till nästkommande utskott redovisa de verksamheter som inte är lagstyrda. En riskbedömning för eventuellt borttagande av verksamheterna ska redovisas.</p> <p>e) verksamhetsbesök: Budget för hemsjukvård i balans. Vakanta tjänster: fysioterapeut och nattsköterska.</p> <p>g) Årsredovisning 2019 Heltid som norm har varit utmanande. Demensdiagnoser har ökat. Placeringar inom äldreomsorgen har ändrats till</p>

		<p>demensplatser. Ökning av hemtjänstinsatser från 230 till 274. Ansträngd vikariesituation.</p> <ul style="list-style-type: none"> Eken har avvecklats och Brogatan har blivit en gruppboende för äldre. HS: Antalet patienter har ökat, snittet 2019 var 144 (jmf 2018: 114). IFO: Stödboende för ensamkommande har avvecklats, nya socialsekr./biståndshandläggare. <p>h) riktat statsbidrag för äldreomsorgen, bl.a. fokus: välfärdstekning. Valdemarsvik ca 250 tkr.</p>
17 mars	Informationsärende & särskilt uppdrag	<p>c) ekonomi: Prognos för sektorn år 2020, - 5,1 mnkr. IFO: negativt resultat (framgår ej hur) då det inte finns ordinarie personal anställd utan hyrpersonal anställs. HS: nollresultat Äldreomsorgen: - 1,35 mnkr. Vammarhöjden, -1 mkr, 700 tkr beror på användning av extratjänster. Sektorn har redovisat åtgärdsförslag (se KSAUs protokoll) och har undersökt möjligheten att ha en gemensam lokal för hemtjänsten samt vård- och omsorg i Gryt.</p> <p>Sektorschef uppdrag rörande apportionering rörande icke lagstyrda verksamheter hänskjuts till kommande sammanträde.</p> <p>h) Tomplatser äldreboenden redovisas. Svårt att lösa situationen med tomplatser genom att flytta korttidsvistelse, eventuell omorganisation skulle innebära problem för brukarna utifrån ett perspektiv av kontinuitet och trygghet.</p>
14 april	Informationsärende & verksamhetsbesök IFO	<p>§ 24 c) ekonomi: prognostiserat resultat för sektorn, -7,9 mnkr hänförligt till extra personalkostnader. Vikarier, exakta kostnader vid nästa uppföljning.</p> <p>Sektorschef uppdrag rörande apportionering rörande icke lagstyrda verksamheter utgår även från detta sammanträde.</p> <p>f) verksamhetsbesök IFO: Problem med att rekrytera behörig personal, finns viss hyrpersonal. Högt antal placeringar jämfört med andra jämnstora kommuner. Kostsamma placeringar slår hårt. Höga kompetenskrav är en svårighet, "även den lilla kommunen ska kunna allt".</p>
5 maj	Informationsärende & uppföljning av åtgärdsplan	<p>§ 29 b) aktuell: Ansträngt läge med personal, andel sjukskrivna och antal övertidstimmar har ökat. Med anledning av personalförhållanden aktiveras krisledningsstaben den 12 maj. Inom LSS är verksamheterna Loviza och serviceteamets ordinarie verksamheter nedstängda. Som alternativ sker daglig verksamhet hemma hos brukarna. Insatser inom hemtjänst har ökat. Korttidsplatser har gjort att Gusums äldreboende är fullt.</p>

		<p>Flera tackar nej till tomplatser, finns på Åldersro och Vammarhöjden.</p> <p>c) ekonomi: Prognos helår, -9,6 mnkr. Beräknade kostnader för Covid-19 redovisas separat. Per den sista april uppgår de till ca 2 mnkr. Statlig ersättning ska sökas i efterhand. Genomgång av genomlysningsrapporten och de åtgärdsförslag för besparingar och effektiviseringar som angavs för sektorn.</p> <p>Sektorschef uppdrag rörande apportionering rörande icke lagstyrda verksamheter utgår även från detta sammanträde.</p> <p>§ 31 åtgärdsplan för ekonomi i balans Med anledning av det ekonomiska läget har KS uppdragit utskotten (4/5 § 112 KS) att via åtgärdsplanen för ekonomi i balans ange tidsatta åtgärder, bedöma förväntad besparing och vid behov av politiskt ställningstagande bereda detta till styrelsen. Utskotten ska redovisa arbetet och lämna beslutsförslag. En genomgång av åtgärdsplanen sker vid sammanträdet, men ej vad/vilka åtgärder som pågår.</p> <p>Informationen godkänns och sektorschef uppdras lämna förslag med tillhörande konsekvensanalys inför sammanträde den 1 juni.</p>
9 juni	Informationsärenden	<p>b) Aktuellt: Generellt hög sjukfrånvaro och svårigheter att få tag på vikarier. Sektorn vill undvika att flytta vikarier mellan avdelningar. Hög arbetsbelastning på samtliga. Information om omorganisation inom äldreomsorgen, antal enhetschefer har minskat från fem till fyra, uppges skapa högre arbetsbelastning.</p> <p>c) ekonomi: Helårsprognos om - 8,9 mnkr. Mindre förbättring mot prognosen i maj, en placering inom stöd vid funktionsnedsättning har avslutats. Statsbidragen för socialtjänsten har dock minskat vilket försämrat resultat för IFO. Personal har rekryterats, vilket minskar behovet av hyrpersonal. Kostnader för Covid-19 uppgår till ca 3,7 mnkr. Uppföljning av åtgärdsplan sker.</p> <p>f) Uppdrag om icke lagstyrd verksamhet Sektorschef presenterar icke lagstyrda verksamheter och konsekvenserna av att avveckling. Det gäller en förebyggande verksamhet. Att avveckla denna kan innebära andra former av kostnader ökar. Övrig info lämnas inte.</p>
18 augusti	Informationsärende	<p>c) Aktuellt: Personal har tagit ut begärd semester. Viss beordran har skett pga. brist på vikarier. Sjukfrånvaro har sjunkit till 6 % från 12 % i våras. Fortsatt en del verksamheter som har haft stängt, sektorn erbjuder alternativa insatser, men det finns önskan om att återuppta verksamheterna.</p> <p>d) Verksamhetsbesök LSS Enhetschefer informerar om verksamhetsområden, ytterligare information framgår inte.</p>

		<p>e) ekonomi: Prognos för helår - 8,9 mnkr, inklusive beräknade extrakostnader för Covid- 19 (om 5,7 mkr). Osäkert om statsbidragen kommer täcka alla kostnader. Antal larm inom hemtjänsten har ökat (oroliga/ensamma brukare).</p> <p>§45 Åtgärdsplan för ekonomi i balans Samma ärende som vid sammanträdet i maj (§ 31). Konstateras att åtgärderna inte är tillräckliga för att skapa en budget i balans. Åtgärdsplan revideras och uppdateras. Totala budgetanpassningar har skett om 5 mnkr.</p>
2020-09-15		<p>a) Verksamhetsbesök SÄBO och hemtjänsten Enhetschefer informerar om verksamhetsområden, ytterligare information framgår inte.</p> <p>c) aktuellt Vikariesituationen har varit bra. LSS-verksamheterna har bedrivits under andra former på grund av Covid-19. Nu sker en anpassad återgång av verksamheterna så som Daglig verksamhet och Dagverksamhet för demens. Chefsorganisationen inom äldreomsorgen har ändrats.</p> <p>d) ekonomi - 7,7 mkr. Svårt att fastställa extrakostnader på grund av Covid 19. Ersättning om 6 mkr har sökts. Framförallt IFO som prognostiseras redovisa ett större underskott, 3,7 mnkr, än vad som tidigare beräknats. Minskade intäkter från Migrationsverket och ökade kostnader för inhyrd personal. Enheten har haft vakanta tjänster, vilka nu till viss del har tillsatts.</p> <p>Antalet boende på särskilt boende har sjunkit under året men börjar öka något under september. Antal hemtjänsttimmar och antal inskrivna i hemsjukvården har ökat från juni till augusti (kopplar till demografi). Antal ärenden och timmar inom LSS - personlig assistens har minskat jämfört med juli. Evakuering av Ringgården pågår och ska vara slutförd under september. Beräknad ekonomisk effekt nås främst under nästa år.</p> <p>§50 Uppföljning av KS uppdrag i maj Utskotten ska även redovisa arbetet och lämna eventuella beslutsförslag till kommunstyrelsen. För sektor Stöd- och omsorgs del bedöms att när åtgärderna enligt planen är genomförda, kommer budgetanpassningarna på cirka 5,7 mkr innebära en budget i balans 2020. Åtgärdsplan utgör beslutsunderlag och redovisningen godkänns.</p>
2020-10-13		<p>B) aktuellt Bitr. Enhetschefen på Vammarhöjden har begärt tjänstledigt i 6 månader för att testa annat arbete. En rockad har skett internt inom sektorn för att lösa vakansen. Med anledning av evakuering av Ringgården är de övriga boendena i dagsläget välfyllda. Regionen har flaggat för att fukt förekommer på Vammarhöjden och att det finns ett renoveringsbehov på de rum som kommunen hyr. En dialog pågår</p>

		<p>med regionen avseende hur frågan ska lösas.</p> <p>c) Ekonomi Helårsprognos -4,7 mkr, inkl. kostnader för Covid-19. Covid-relaterade kostnaderna beräknas till ca 8,5 mkr. 6,6 mkr har återsökts från staten.</p> <p>d) Socialchef informerar om delårsrapporten för sektor Stöd- och omsorg.</p> <p>§54 Uppföljning av KS uppdrag i maj När åtgärderna enligt planen är genomförda, kommer budgetanpassningarna på cirka 5,7 mkr innebära en budget i balans 2020. Åtgärdsplan utgör beslutsunderlag och redovisningen godkänns.</p>
2020-11-10		<p>c) aktuellt Vård- och omsorgsboenden är fullbelagda och de börjar få en liten kö. Den hanteras genom större hemtjänstinsatser och korttidsboende. Stöd i personalplanering har initierats. Inom funktionshinderomsorgen finns vakant tjänst som delas av befintliga chefer, enhetschefen är nu enhetschef för äldreomsorgen.</p> <p>D) ekonomi - 4,7 mkr. Dock beräknar sektorn få 5,2 mkr från staten, vilket då leder till ett beräknat överskott.</p>

10. Bilaga 3

Organisationskarta sektor stöd- och omsorg

Sektor Stöd och Omsorg

Förklaringar:
 AO: Åldersomsorg
 HS: Hälso- och sjukvård
 IFO: Individ- och familjeomsorg
 LSS: Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade
 SOL: Socialtjänstlagen

